

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

Democriti & Platonis confutatio. cap. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

eius etiam potestate educta est; atque cum eo extensa. Supra has omnes vnio est diuinarum ac caelestium animarum ad operationem duntaxat, pura magis & absque compassione vlla.

Quam verò diuersam à Democrito de essentia animæ opinionem habuerit Plato, manifestum erit ex ijs, quæ antea diximus in Commentario 44. qui huius totius loci interpretationem adferet. Animam quippe mundi, quam inferiores omnes imitantur, voluit ex rerum omnium elementis constare: non inquam ex quatuor hiscè notissimis corporibus, igne, aëre, aqua, terra, quæ passim elemente vocantur: sed tum ex illis quinq. ab ipso subtiliùs excogitatis, essentia, eodem, diuerso motu, & situ: tum verò ex numeris, ijsque harmonicis. **C**ur ex quinque illis principijs atque adeò ex numeris componeret animam, causa nulla subiungitur. Sed duplex intelligenda est. Altera, quoniam hæc illi fuerunt generalia & communia rerum omnium principia. Altera, vt cognoscere omnia posset anima propter naturæ similitudinem & cognationem. Media namque inter intellectuilia & sensilia existens, cum illis identitate & situ conuenit, cum his diuersitate & motu. Cur verò ex harmonicis numeris, triplex adfertur. Prima vt sensum habeat, hoc est vt percipere possit & cognoscere caelestium motuum harmoniam: siquidem cognitio similitudine nititur, similique cognoscitur simile. Altera, vt in sitam habeat harmoniam, & proportionibus hiscè partes illius in vnã connectantur naturam. Omnino enim & intellectuiles naturas & animam nostram, & quæ infra animam sunt, concentibus quibusdam quasi vinculis connecti voluerunt Academici; harmoniamque colligatricem atque identitatis effectricem virtutem appellarunt. quod in sonis apparet; qui si proportionem non consent, pugnant inter se & in diuersa velut dissidentes abeunt; si consent, concentus velut plurium vnio efficitur ex omnibus. Pluribus hæc inter ceteros Proclus in Timæum Platonis persequitur. Tertia, vt vniuersum consonantibus feratur lationibus: hoc est vt harmonicè mouere cælos, harmoniamque illam, quam in supremis illis ac cæterorum omnium rectoribus moderatoribusq. corporibus inesse oportebat, efficere posset. Si enim idem mouet cælum anima, quia mouetur ipsa; nisi harmonicè ipsa constet & moueatur, nec harmonicè mouebitur Cælum. Ita in mundi præsertim anima potestas est, tum cognitrix, tum effectrix harmoniæ. In anima quoque nostra, vt in imagine & secundaria ratione. Nam & cognitrix horum concentuum est, & in eius facultatibus atque openbus artis ab ea profectis proportio existit. Vt modo probandum sit, quod aliqui verba illa (vt & sensum & in sitam harmoniam habeat) ad animam nostram referant, quæ harmoniæ cognitrix est, non effectrix: illa verò (& vniuersum consonantibus feratur lationibus) ad animam mundi, quæ caelestium motuum concentus effectrix sit. Potiusq. vtrumque de vtraque intelligendum est.

Quinam essent hi harmonici numeri, quasque proportionem & harmonias continerent, abundè satis dictum est in indicato Commentario, neque hic rursus dicere oportet. Aristotelis narratione obseruabis ab ea discrepare non nihil, quæ apud Platonem legitur. Namq. lineam rectam Plato ex elementis, & principijs commemoratis ab opifice Deo primum productam in duas diuisit, atque

Platonis
de anima
composicione
sententia.

Cur anima
ex harmoni-
cis num-
eris.

Aristotelis
narratio-
nem à
Platone
diuersam
esse.

ita coniunctas, vt sese decussatim secarent; circumduxit, duosq. primum descripsit circulos, alterum maiorem altero: deinde minorem in alios septem diuisit, quibus maiore illo circuncincto octo profusus essent circuli, octo caelestes orbis, primum mobile & septem planetarum orbis maiore illo contenti. At Aristoteles non ita. Namq. lineam rectam ex elementis factam in orbem statim duxit, & vnũ fecit circulum, quem in duos mox diuisit. Deinde coniunctionem ac sectionem mutauit, quam Plato duarum linearum esse voluit, Aristoteles in duobus circulis posuit. Non enim tantam fidem in hac commemoranda sententia necessariam esse iudicauit: quod, vt ait Philoponus, perinde ad præsentem disputationem foret vt rous modo diceretur.

Dubitat autem in his idem Interpres, num animalia, quæ ratione carent, harmoniam percipiunt; hoc est an harmonia & concentus intellectu solo an etiam sensu comprehendatur. Nam & ouium greges fistularum sonitu congregantur, & equitubarum sono incitantur ad bellum; & id genus alia obseruantur. Verè que respondent, sonorum quidem ac vocum ea sensum habere, concentum tamen ac harmoniam non comprehendere. Harmonia namq. proportione constat plurium vocum ac sonorum; quæ non nisi comparatione ac ratiocinatione cognoscitur, dum proportionem illam concinnitatem & gratiam habere iudicatur. Temperatis ac proportionatis oblectantur sonis; & quilibet sensus moderato & conuenienti obiecto, alijq. & alij in illis excitantur affectus; at illorum, proportionem non animaduertunt: quare materialiter fortasse concentus & harmoniæ sensus est, formaliter intellectus solus. Eadem est infantium conditio: dum ante rationis usum, si placent, cantu placantur. Nam in tex. 131. lib. 4. Physic. Aristoteles quoq. numerum formaliter intellectu solo dixit comprehendere; Concentusq. & harmonia numerus quidam est.

Vbi verò Philosophus addit (quasi cæli lationes sint animæ motus) obiter obseruabis, aut vt dicitur, propter quæ, circulationem dicitur tulleant vocem eam tũ pro specie motus circulationi opposita, vt alibi sapè; tum pro genere vniuerso localis motus, vt fortasse hoc loco, vsurpari posse. Quidpiam verò addendum putat Philoponus, vt manifesta magis sententia sit: legendumq. (quasi Cæli lationes sint secundum animæ motus.) Non enim affirmare voluit ex Platone Philosophus, eosdem animæ ac cælorum esse motus: sed cum cæli motus ab illius anima deriuetur, tales eos esse deducit quales sunt animæ motus. Veram nihil est opus addere. Est enim conclusio causalis, quæ superiori respondet, animam mouere corpus quod moueatur ipsa. Explicata namq. Platonis de animæ opinione, Cæli lationes concludit esse profusus tales, quales sunt animæ motus; quoniam hi sunt illarum principia & causa. Cuius rei dum Philoponus exemplum proponit animam in cera clausam, quod dum mouetur ceram quoc. moueat; Democriti potius, quam Platonis, ac commodatum exemplum ad fert. Is enim animam in corpore vcin vase posuit. Plato non ita, sed cum eo coniunctam. Ille vt impellentem, hic trahentem potius accipientem, vt Themistius loquitur.

Duplicemque dixeris rationem esse, quæ Philosophus ex animæ natura colligat eiusmodi esse: caeleste

